

OBRRTNIK

Glasilno Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto 30.— Din
za pol leta 15.—
posamezna številka . . . 2*50 .

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VII.

Ljubljana, dne 20. maja 1938.

Štev. 6.

Obrtniki sebi

Stalno slišimo pritožbe obrtništva, češ, ne stori se ničesar, karkoli zahtevajo interesi najširših plasti našega stanu, vsled česar peša očitno tudi vera v rokodelstvo, njegove organizacije in moč ter mesto med ostalimi gospodarskimi stanovi, kjer je nedvomno obrtniški stan zavzemal vedno najvažnejše mesto tako po svoji kvaliteti izdelkov, kakor številčnosti pripadnikov, posebno pa še kot važen nacionalen element.

Ni povesod temu tako. Za nas Slovence, ki se nikakor ne moremo uživati v obstoječe razmere in prilike, da smo v svobodni državi in vsi državljani velike domovine Jugoslavije, mora biti vedno drugače, kar se nam prav posebno očituje tudi v slovenskem delu obrtništva, da nimamo zgrajene enotne formacije obrtniškega pokreta, kar bi že zdavnaj biti moralo v našo lastno dobrobit. Medtem ko so tovariši srbski in hrvaški obrtniki uspešno izvedene organizacije v celoti uspeli prilagoditi novim razmeram državne oblike, potrebam javnosti, v prvi vrsti pa sebi, se nam naprednim slovenskim obrtnikom tega žal ni posrečilo, čeprav se vedno povdarja, da smo Slovenci obrtniki najnaprednejši in bi morali biti takorekoč po tem pravilu izolirani. Da se je to dejansko v praksi izvajalo, so to tudi dejansko danes posledice, ker so voditelji obrtništva vedno predpostavljali tako interese slovenstva, kakor političnih strank, čegar tovariši Srbi in Hrvati nikdar niso dopustili, temveč so pustili narodnostna, kulturna in politična vprašanja vedno pred pragom vrat svojih organizacij, kar pa ni bil pri nas slučaj, in se žal še danes organizacije obrtništva razlikujejo predvsem po političnem opredeljenju in plemenskem.

Nikakor se še danes ne morejo voditelji dovoljenih prostovoljnih obrtniških organizacij, katerih zgraditev in ustroj še zdaleka ne odgovarja zakonskim predpisom (saj ene teh ne) živeti, da ni danes čas reševati politična in plemenska vprašanja pri obrtniških organizacijah, kar sploh ne spada v iste, vsled česar stalno greše, kar smo mi že stokrat povedali in napisali, vsled česar stara praksa tudi traja in oni, ki bi morali budno paziti na to, ničesar ne ukrepejo. Pač organizacija Društvo jugoslovanskih obrtnikov, ki je edina po svojem programu in delu, jim ni bila po godu samo zato, ker je izrazito obrtniška ter kot prostovoljna organizacija izključuje vplive, ki jih pri nas tolerirajo oni, ki bi tega nikdar ne smeli, pa to še podpirajo. Na tem leži vzrok naših neuspehov, ker je mnogim na tem, da slovensko obrtništvo ni edino, ni enotno, ker se prav dobro zavedajo, da bi to pomenilo vzpon obrtniškega stanu in priboritev sigurno več pravice, kakor pa jih obrtniški stan danes uživa.

Ne Srbi in ne Hrvati niso dopustili nikdar svojih prostovoljnih organizacij v eksploatacijo političnim strankam, klikam ali režimom, ker so se dobro zavedali, da je neodvisnost in nepolitičnost strokovnih organizacij najboljši porok za uspeh istih. Držijo se pravila nedotakljivosti obrtniških organizacij po neobrnitkih, sprejemajo pa pomoč in podporo vsakogar, ki hoče obrtništvo in njega težnjam pomagati. Mi slovenski obrtniki pa moramo biti v isti državi nekaj posebnega in nam sme neodvisne organizacije razpuščati kdorkoli, samo zato, ker ne klonijo in se nečejo udinjati ne enemu, ne drugemu režimu. Kljub oviram, preganjanju in razpustitvi pa zdrava jugoslovanska obrtniška miselnost prodira in pronica, čeprav komu trenutno ni prav. Zavedamo se, da se tako približujemo cilju svoje neodvisnosti in času, ki bo neusmiljeno, kot najpravičnejši pomedel vse kar je umetno, prisiljeno in politično ustvarjeno za razdvojenost našega obrtništva. Verujemo v preroditev obrtniških mas, pri katerem delu bo mladina opravila glavni del, ker mora priti čas, da se bo

vsak stan postavil celoti ob stran za skupnost in pravično upoštevanje vseh v močni jugoslovanski državi.

Mi jugoslovanski obrtniki moramo biti zelo budni in ne smemo propustiti nobene prilike, pa tudi nobenega momenta, ki bi nas lahko kdaj postavil pred dejstvo, da nismo pazili na vse, kar se je pogrešno in razdiralno v škodo celokupnosti stanu storilo po komurkoli. Naše mesto je v prisilnih organizacijah obrtništva, kjer nas ne more nikdo s silo ali pomočjo politične stranke ali režima onemogočiti pri pozitivnem delu za koristi pripadnikov, ki svobodno postavijo sebi na čelo ljudi, ki jim zaupajo. Le v zaupanju s polno samozavesti, požrtvovalnosti in ovir lahko pričakujemo obrtniki uspehov, kajti nobeno dejstvo ustvarjeno brez omenjenih vrlin, še ni imelo dolgega življenja. Mi pa želimo, da bo slejkoprej tudi slovenski obrtnik v močni zajednici jugoslovanskega obrtništva polnopraven državljani in pripadnik stanu, v katerega organizacije ne bo smel ali odločal o istih nikdo drugi, kakor obrtnik sam.

V vsem tem leži naša razdvojenost, naši neuspehi, ker se posamezniki le prepogosto puste voditi po neobrnitkih in obrtništvo tujih vplivih. Temu so tudi dokaz nebrojne lepo zveneče organizacije obrtništva pod političnim vplivom,

Mednarodna obrtniška razstava v Berlinu

Smo tik pred otvoritvijo mednarodno obrtniške razstave, ki se bo vršila od 28. maja do konca junija v Berlinu, katere se bo udeležilo aktivno okrog 30 narodov in obeta biti ta obrtniška prireditelj glede na to pa tudi radi obsežnosti največja tovrstnih do sedaj prirejenih.

Ta razstava pa ni pomembna samo radi razstavljenih predmetov kot takih, ki jih bo obrtništvo postavilo na ogled kupujočemu občinstvu pa tudi obrtništvo za vpogled posebnosti izdelka, temveč tudi radi strokovnih kongresov obrtnih strok, ki so pravzaprav sestavni del razstave.

Razumljivo je, da tirja tako organizacija, kakor prireditelj razstave same mnogo priprav pa tudi stroškov, ki so zvezani s to dosedaj največjo tovrstno prireditvijo. Tudi naše obrtništvo se je odzvalo pod vodstvom obrtniških zbornic za udeležbo na razstavi s svojimi izdelki, ki so sestavili poseben delovni odbor v to svrhu. Okrog 600 m² je določenih za razstavo del jugoslovanskega obrtništva in bodo imeli posebej po eno sobo srbski, hrvaški in slovenski obrtniki, katerih vsaka bo opremljena v svojem slogu z izdelki in opremo posameznih krajev. Tukaj je omeniti, da je slovenska umetnostna obrt, mizarstvo in umetno ključavničarstvo številno zastopano. Posamezne popolnitve po sobah so izvršili tudi naši obrtniki in obrtnice specijelnih strok. Med sobami v katerih bo zastopana jugoslovanska obrt bodo spopolnjeni prostori z raznimi vitrinami v katerih bodo še posebej razstavljeni nekateri obrtniški izdelki jugoslovanskega obrtništva. Naše čipkarstvo in vezenine so znana obrt širrom sveta, vsled česar bodo izdelovali

kar velja danes, vsem obstoječim in delujočim dovoljenim obrtniškim organizacijam v Sloveniji. Čas bi bil, da bi mnogi zaslepljeni že spregledali, sicer jim bo čas neizprosno odkazal mesto, kamor spadajo. Kakor je priznано in često necenjeno obrtniško delo, tako je s stanom tudi v celoti. Naša dolžnost je priboriti, da bo stan cenjen, enoten, močan, kar pa bo le v močni edinstveni obrtniški organizaciji, v katero ne morejo imeti vstop oni, ki so kakorkoli obrtništvo že ogoljufali ali pa ga še danes goljufajo, pa najsi to delajo podzavestno ali samozavestno. Ideje Društva Jugoslovanskih obrtnikov so živa dejstva, ki so popolnoma naravna stvar in naravne stvari ne more nikdo zaustaviti, kakor ne bo nikdo zaustavil mladine, naš up in našo nado, katera nam je porok, da bo v močni edinstveni Jugoslaviji tudi obrtniški stan, kot celota pomenil nekaj, soodločeval, pa tudi rešil probleme, s katerimi se danes igrajo. Obrtništvo čaka pomoči — pomoči je v nas obrtnikih samih, čas je, da se tega zavemo in se vsi zgrnemo skupaj v močno, edinstveno obrtniško organizacijo, samo-obrtniško, v kateri bomo dosegli edinole uspehe. Naša zgodovina naj bo učiteljica, da bo bodočnost boljša, katero pa si moramo sami zgraditi, čeprav z mnogimi žrtvami, trudom, neuspehi, ovirami, samo za to, da bo obrtniški stan kljub razvoju industrijalizacije še vedno na mestu steber naroda in države.

tudi na licu mesta svoje izdelke ena slovenska čipkarica in izdelovalka vezenin iz južnejših krajev, prav tako pa tudi izdelovalec filigranskih izdelkov.

Iz vsega se torej razvidi, da bo jugoslovanska obrt kljub kratkemu roku, ki je bil tozadevno na razpolago, častno zastopana, kolikor se je moglo v odmerjenem času sploh storiti, kajti časa je bilo jedva dobra dva meseca na razpolago, sedaj pa so za razstavo namenjene stvari že v Berlinu, kamor so odšli tudi naši aranžerji. Iz Ljubljane sta že odšla dva odposlanca Zbornice za TOI, ki bosta na licu mesta izvedla vse potrebno, da bodo razstavljeni predmeti točno po načrtu pravilno razmeščeni.

Gotovo bodo izdelki našega obrtništva, kakor vedno tudi to pot predmet občudovanja obiskovalcev, kar ročni izdelki, ki jih ne more prekašati nobeden strojni izdelek tudi po pravici zaslužijo in so dokaz, da pravzaprav mora ustvariti roka obrtnika brez posebnih strojnih pripomočkov pravo umetnino. Radi pestrosti različnih razstavljenih predmetov pa se bo nudilo ostrim očem obiskovalcev obrtnikov tudi mnogo izdelkov drugih narodov — na vpogled, katerih izdelki in dovršenost bodo marsikomu naših obrtnikov uspešno služili za vzor in še uspešnejšo izpopolnitev v stroki z ozirom na razstavljeni predmet. Naprej se niti ne da predvideti obsežnosti in popolnosti te razstave o čemer bomo mogli poročati šele kasneje, sedaj pa že omenjamo, da bo ta razstava tudi radi tega zanimiva, ker ne bodo prikazani na samem razstavišču le obrtniški izdelki, temveč bodo nekatere stroke na licu mesta obratovale,

tako da se bo mogel obiskovalec prepričati o solidnosti obrtniškega dela ter vživet v življenje in način obrtnika — rokodeleca.

Za naše obrtništvo pa bodo važni poleg oglada razstave tudi strokovni kongresi poedinih obrtniških strok, ki bi se jih morali zastopniki našega obrtništva tako iz Slovenije, Hrvatske in Srbije od povsod po eden pozitivno udeležiti, ker je program za to skrbno izbran in ne kaže zamuditi prilike, ko se more obrtništvo specialne stroke pozanimati o splošnem položaju svojega obrta širom sveta, kakor določiti pogoje, smernice in cilj za bodoče delo. S tega stališča je strokovne kongrese pozdraviti in pričakujemo, da se bodo zastopniki iz Slovenije in drugih krajev naše države le-teh pozitivno udeležili ter svoje poglede in pridobitve o tem tudi po povratku iznesli najsibo v obliki predavanj, kar pa je še bolj važno z

Jubilejni občni zbor Saveza hrvatskih obrtnikov

V nedeljo, dne 24. aprila se je vršil jubilejni XXX. občni zbor SHO, osrednjega društva v Zagrebu, ki je bil impozantna manifestacija svobodnega udeleževanja obrtništva v prostovoljni obrtniški organizaciji hrvatskih obrtnikov.

Številni delegati mnogobrojnih krajevnih organizacij SHO so se zbrali na tej skupščini, kjer je imel programatični nagovor predsednik g. Milan Ramušćak, ki je nanizal v svojem govoru momente, ki jih je prebrodila ta elitna organizacija našega obrtništva od svoje ustanovitve iz l. 1908. do današnjih dni. Mnogo je bilo borbe, mnogo zaprek, toda z mnogo požrtvovalnostjo in predvsem s skrajno discipliniranostjo pod najtežjimi pogoji, je uspelo marsikaj pridobiti za korist obrtništva. SHO je storil mnogo za svoje članstvo v vseh pogledih, posebno pa na širjenju obrtniške samozavesti in izobrazbe potom tečajev, odločnega tiska, za obrtniške pravice „Obrtniškega Vjesnika“, ki je najrazširjenjše in vodilno obrtniško glasilo v državi z 25.000 naklade, ki izhaja redno tedensko. Savez hrvatskih obrtnikov kot prostovoljna, svobodna organizacija je ob pravilni samozavesti članstva tudi uspel organizirati brigo v socialnem in gospodarskem pogledu za svoje članstvo z organizacijo raznih zavarovanj, posebno pa še z organizacijo najraznovrstnejših zadrug, ki morejo baš in pa posebno nam slovenskim obrtnikom služiti za primer stanovske samozavesti in zavesti, pri čemer je bila vedno izključena vsaka dnevna politika, vsled česar so tudi tako lepi uspehi. V času obstoja SHO so bile dosežene mnoge stvari, pri čemer je treba spomniti novi obrtni zakon, obrtniške Zbornice, združenja, zadruge itd. itd., kakor tudi institucija Zahatske banke, s čemer se more in se tudi dejansko v veliki

izdelavo tozadevnih poročil, ki so gotovo na mestu za objavo in praktično uporabo.

Pripomniti bi bilo, da je dolžnost naših obrtno pospeševalnih ustanov poslati na ogled obrtniške razstave ter določiti delegate za strokovne kongrese predvsem iz ljudi posameznih združenj oz. strok, ki nudijo jamstvo za to, da bodo uspešno predstavljali naše obrtništvo, katero tudi željno pričakuje od takih delegatov izčrpnih poročil, ne pa, kakor smo bili vajeni, da so se udeleževali v imenu obrtništva že večkrat kakšne stvari ljudje, od česar splošno obrtništvo ni imelo ničesar, ker so šle nepisane važne stvari v pozabljenje. Toliko smatramo naglasiti za potrebno vsem, ki se razstave udeleže, da o povratku ne pozabijo številnih onih, ki jim za to prilika ni dana, pač si želijo drugače o tem seznaniti, za kar imamo dovolj obrtniškega tiska na razpolago in strokovnih predavanj si tudi želimo.

meri hrvatsko obrtništvo služi, kajti ono tudi samo brez političnih vplivov v svoji strokovni in stanovski zrelosti upravlja s temi organizacijami, vsled česar tudi občuti blagodati v taki meri, kakor jih mi Slovenci ne moremo.

Za osiguranje obrtniške bodočnosti pa si je Savez nadal naloge z izgraditvijo impozantne palače „Matica hrvatskih obrtnikov“ v Zagrebu, dokazati kaj more storiti požrtvovalnost in tesna povezanost pravega obrtniškega duha in delavnosti, saj bo baš z zgradbo tega impozantnega poslopja na razpolago še več možnosti, za dosego organizatornih, prosvetnih in socialnih ciljev. Kapital vložen v to impozantno in rentabilno zgradbo bo služil bodočim generacijam hrvatskih obrtnikov, da bodo mogli na vseh področjih svojega delovanja uspešno eksistirati. V kratkem bi bil to izvleček uvodne besede preizkušenega obrtniškega borca in vodje hrvatskega obrtništva ter našega dolgotrajnega prijatelja in podpornika za osamosvojitve slovenskega obrtništva v enakem smislu, kakor je to doseglo hrvatsko obrtništvo.

Za občni zbor je Osrednji upravni odbor SHO pripravil izčrpno poročilo o vseh problemih organizacije, kakor splošnih obrtniških potreb, kar je bilo vse soglasno sprejeto po podanih referatih. Med drugim se je sklenilo, da bo decembra t. l. svečana proslava 30 letnice dela in obstoja SHO, istočasno z otvoritvijo Matice hrvatskih obrtnikov. V zvezi s tem je redna skupščina sklenila vse potrebno za izčrpno in programsko popolno izvedbo proslave, ki bo zopet sijajna in gotovo največja manifestacija obrtniškega dela, discipline in požrtvovalnosti naših hrvatskih tovarišev.

Kaj nam prinaša zanimivega finančni zakon za l. 1938-39

Vsako leto ima ministrski svet gotova pooblastila s finančnim zakonom, ki so menjajoča, vendar pa vedno zanimiva, posebno še za gospodarske ljudi, ki morajo biti vsaj približno seznanjeni z važnimi določili, vsled česar tudi navajamo nekatere važne stvari iz tega zakona.

Davčna olajšava za zemljinarino, določena za davčno leto 1936 v § 48. zakona o proračunskih dvanajstih za mesec avgust 1935.—marec 1936, velja tudi za davčno leto 1938.

Osnovni davek na dohodek od zemljišč, znaša za leto 1938. 10% katastrskega čistega dohodka.

Izredni prispevek za proračunsko leto 1938-39 plačajo zavezanci uslužbenskega davka 1%, kakor dosedaj.

Glede gospodarskih zadrug, ki prilagode svoja pravila novemu zakonu oprosti minister za finance plačevanje taks z odločbo. (Op. ur. odločba je že izdana). V smislu člena 56 b so predvidene

razne zmanjšane kazni za taksne prestopke, če jih krivec pod gotovimi pogoji uredi. Odst. 1.

Za potrdila o strokovni izobrazbi (§§ 19, 78, zakona o obrtih) se plača taksa din 20.—

Glede kaznivih dejanj izvršenih do dne 31. marca 1936, iz tar. postavke 34. zakona o taksah, je ravnati tako, da se za tiste, za katere še niso kazni izrečene, ustavlja kazenski postopek, za tiste, za katere so kazni izrečene, pa še niso plačane, se ustavi izterjava kazni. Za tiste, ki so kazni že izterjane, se ne vrnejo.

Rimskokatoliška duhovska oblastva imajo pravico razpisati doklado na neposredni davek, ki ga plačujejo rimskokatoliški obdavčenci v državi po škofijah in župnijah v smislu cerkvene organizacije, vsako za svoje potrebe, in sicer po župnijah v lastnem področju za doklado do 10% na neposredni državni davek (brez dopolnilnega davka in brez posebnega davčnega dodatka), če ne morejo pokrivati svoje razhodke v tej višini iz drugih razpoložljivih sredstev. Za župnijsko do-

klado nad 10% na državni neposredni davek, kakor tudi za škofijsko doklado obče je potrebna odobritev ministra za finance sporazumno z ministrom za pravosodje.

Minister za prosveto sme pri Državni hipotekarni banki skleniti posojilo v znesku 5 milijonov 500.000 din za dovršitev in notranjo ureditev univerzitetne knjižnice v Ljubljani; v znesku 8 milijonov din za gradnjo in ureditev strojnega inštituta pri Tehnični fakulteti v Ljubljani, dalje 4 milijone din za zgraditev in ureditev akademskih menz v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Z uredbo z zakonsko močjo se predpiše ustanovitev in ureditev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Državna knjižnica v Ljubljani se pretvarja v knjižnico univerze v Ljubljani.

Za zgraditev poslaništva naše države v Tirani je minister za zunanje posle pooblaščen skleniti posojilo v znesku 10 milijonov din. Minister za notranje posle je pooblaščen izdati uredbo z zakonsko močjo glede uravnave celotne službe požarne brambe v kraljevini Jugoslaviji.

Na Vrhnikih se sme med proračunskim letom ustanoviti z uredbo z zakonsko močjo srez, ki se mu določi teritorialna pristojnost.

Ministrski svet sme na predlog ministra za gradnje izdati: Uredbo o državnih in banovinskih cestnih skladih za oskrbovanje cest s sodobnim cestiščem, gradnjo novih državnih cest in dovršitev še ne dovršenih oddelkov državnih in banovinskih cest. Uredbo o melioracijskem skladu za izvedbo hidrotehničnih del za zboljšanje zemljišč, in obrambo od poplav itd.

Minister za gradnje se pooblašča, da sme po odobritvi ministrskega sveta: predpisati uredbo z zakonsko močjo o nadzoru in pobiranju taks in povračil za preglede parnih kotlov in posod pod pritiskom; predpisati uredbo z zakonsko močjo o pospeševanju proizvodnje in izkoriščanja električne energije; predpisati uredbo z zakonsko močjo o uporabi in zaščiti javnih cest, s katero se nadomesti sedanja uredba o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 6. junija 1929., izdana na podstavi § 26. zakona o državnih cestah.

Minister za gradnje je pooblaščen, da v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo predpiše uredbe, pravilnike in predpise:

a) za instalacije plinskih in kanalizacijskih naprav in vseh osebnih in tovarnih dvigal;

b) za instalacije parne, vodne in zračne kurjave in prezačevanja zgradb, katere instalacije opravljajo instalaterji iz točk 81. in 82. odstavka 1. § 23. zakona o obrtih;

c) za električne instalacije vsake vrste, za normaliziranje in izdelavo elektrotehniškega materiala v zvezi s § 59. zakona o obrtih in za kontrolo nad izdelavo in uporabo normaliziranega elektrotehničnega materiala s kazenskimi odredbami za prekršitve, ki nasprotujejo izdanim predpisom.

Dovoljuje se razlastitev zasebnih nepremičnin oziroma odobritev služnostne pravice v breme zasebnih nepremičnin radi postavitve in vzdrževanja elektrovodov s pripadajočimi pripravami dovodnih in transformatorskih naprav v korist države, samoupravnih in zasebnih občekoristnih električnih podjetij, če to odobri pristojno oblastvo.

Minister za trgovino in industrijo sme po odobritvi ministrskega sveta: izdati uredbo z zakonsko močjo, s katero spremeni in dopolni zakon o strokovnih šolah v resoru ministrstva za trgovino in industrijo. S to uredbo se ne sme spreminjati zakon o uradnikih niti osebni razhodki povečati; uredbo z zakonsko močjo o ustanovitvi inštituta za proučevanje gospodarstva; uredbo z zakonsko močjo, s katero se spremeni in dopolni zakon o opojnih drogah z dne 30. novembra 1931. S to uredbo se ne sme povečati osebni razhodki in tudi ne spreminjati zakon o uradnikih; da se sme spremeniti in dopolniti uredbo o pospeševanju turizma. S to uredbo se ne sme spreminjati zakon o uradnikih niti povečati odobreni proračunski krediti.

Zidarski mojstri, ki so imeli dne 9. marca 1932. pooblaščen obrte, smejo izvajati posle iz točke 3. člena 9. pravilnika o razmejitvi gradbenih obrtov, le da smejo izdelovati betonske armirane plošče (nosilec kvadratnega premera) do največ 5 metrov čiste razprtine, betonske armirane stebre s centrično obtežbo pa do 5 metrov višine, ne da bi opravljali izpit oz. odstavka 2. člena 20. tega pravilnika, toda pod nadzorstvom in z osebno odgovornostjo projektanta.

Tisti zidarski mojstri pa, ki so ustanovili svojo obrt po 9. marcu 1932. toda pred razglasitvijo uredbe in pravilnika, smejo opravljati vse posle, ki jih smejo voditi zgoraj označene osebe, morajo pa opraviti dopolnilni izpit določen v odstavku 2. čl. 20. tega pravilnika.

Tisti zidarji, ki so ustanovili svojo obrt po uveljavitvi te uredbe in pravilnika, smejo opravljati posle, določene v odstavku 3. člena 9. tega pravilnika, če opravijo omenjeni izpit.

Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje se pooblašča: da sme z naredbo spreme-

ni način volitev delegatov za občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani (§§ 25. in 26. statuta Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani, „Službene novine“ z dne 29. novembra 1922, št. 268/XXVII); — da se sme za čas, dokler se ne opravijo volitve za samoupravne organe osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev in njegovih krajevnih organov po § 179. zakona o zavarovanju delavcev tudi že pred iztekom trajanja mandata članov ravnateljstva in nadzornega odbora razrešiti imenovane člane ravnateljstva in nadzornega odbora osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njegovih krajevnih organov, in sicer v celoti ali posamič, in imenovati na njih mesto nove člane ravnateljstva in nadzornega odbora.

Tudi letos je ministrski svet pooblaščen izdajati uredbe z zakonsko močjo radi ureditve in olajšanja gospodarskih razmer v državi in vobče radi pospeševanja gospodarske delavnosti. Te uredbe stopijo v veljavo z dnem razglasitve in se morajo takoj predložiti narodnemu predstavništvu za soglasnost.

Tudi ta proračun pooblašča ministrski svet radi uvedbe ljudskih samouprav itd.

Ministrski svet je pooblaščen radi izvedbe velikih javnih del, amelioracije itd. skleniti dolgoročno posojilo do zneska 4 milijarde dinarjev.

Posamezna ministrstva oziroma ministrom in ministrskemu svetu je s finančnim zakonom dano veliko število pooblastil, kar vse je razvidno iz objavljenega finančnega zakona v „Službenem listu“ kraljevske banske uprave 36. kos z dne 4. maja 1938.

Prijave delavstva za podporo iz podpornega fonda za onemoglost in starost

„Službene Novine“ z dne 9. aprila t. l. objavljajo „Pravilnik o ustanovitvi ter uporabi podpornega fonda za onemoglost in starost pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.“ Iz tega fonda, ki je že ustanovljen, bo začel „Suzor“ že s 1. decembrom t. l. dajati podpore (na osnovi zaslužka od 60.— do din 300.— mesečno) onemoglim in ostarelim delavcem, ki se za to prijavijo. Člani družin iz tega fonda nimajo pravice do podpor. Potrebne formulare prijavnice dobijo zainteresirani pri vseh uradih „Suzorja“.

Prijavo morejo predložiti osebno delavci (ke), ki so nad 21 let stari onemogli in so po 1. juliju 1925 bili zavarovani za slučaj bolezni najmanj 250 tednov, dalje delavci(ke), ki so stari nad 70 let in so bili od 1. julija 1925. zavarovani za slučaj bolezni najmanj 500 tednov. Poleg tega morajo oboji dokazati, da so siromašni, odvisni od podpor, nimajo pravice na pokojnine, nimajo rente, itd.

Prijave morejo zainteresirani predložiti do 1. julija 1938. onemu Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev ali privatni društveni bolniški blagajni, kjer so bili poslednjič prijavljeni v zavarovanje. Če pri zadnjem niso bili zavarovani niti 4 tedne, tedaj morajo predložiti prijavo onemu krajevnemu organu, kjer so bili preje zavarovani vsaj 4 tedne. Pozneje vloženi prijave se ne bo upoštevalo. Da ne bo izrabljani, predvideva pravilnik, koga je smatrati onemoglim in koga siromašnim in kdaj. Dalje nimajo pravice do teh podpor oni, ki imajo svojce, ki so jih dolžni vzdrževati.

Dokazovanje siromaštva bo treba dokazati s potrdilom občine bivanja, ki bo morala navesti tozadevno vse podatke prosilca in njegovih sorodnikov, ki bi bili dolžni takega vzdrževati po predpisih državlanskega zakonika.

Prijava bo morala biti točno izpolnjena in jo je poslati najbolje priporočeno pristojnemu organu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ali osebno predložiti, radi identitete pa bo priložiti tudi osebni primerni dokument poleg že navedenih potrebnih prilog. Občinska potrdila za to so po § 11 pravilnika v zvezi s § 189. zakona o zavarovanju delavcev prosta takse. Priporoča se prosilec, da poleg navedenih dokumentov priloži prijavi tudi vse ostale, kakor potrdilo delodajalca o zaposlenju, event. zdravniška potrdila o zdravju itd. Vse kar je važno za podkrepitev vložene prijave - prošnje za podporo.

50letnica bolniške blagajne samostojnih obrtnikov v Ljubljani

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani je imela dne 6. IV. t. l. svoj 50. redni občni zbor. Po blagajniškem poročilu posnemamo, da je blagajna izplačala v preteklem poslovnem letu din 22.000 za bolniške podpore, din 7.500 za pogrebne, ter 10.000 za starostne podpore. Ker praznuje letos bol. blag. svoj 50. jubilej, podajamo v krajšem poročilu njen početak in sedanjí ustroj.

Dne 15. avg. 1888 je predlagal takratni podpredsednik Kranjskega obrtnega društva gosp.

Kunc Matija, da bi bilo potrebno, da se v zaščito obrtnika ustanovi bolniška blagajna. Ta zamisel je našla pri obrtnikih takoj razumevanje, ter se je že 20. sept. 1888 vršil ustnovni občni zbor, kateri je izvolil predsednikom gosp. Kunc Matijo. Takoj je k blagajni pristopilo nad 100 obrtnikov, kar jasno dokazuje takratno zavednost obrtništva. Z izdatno podporo od strani takratnega deželnega zbora, kakor tudi Kranjske hranilnice je pričela blagajna delovati. Ker marsikateremu obrtniku sedanjí ustroj blagajne še ni znan, ga hočemo v kratkih besedah pojasniti.

V bol. blag. sam. obrt. se sprejemajo vsi samostojni obrtniki kakor tudi poslovodje, kateri obratujejo v Ljubljani ter njenem policijskem rajonu, do 50. leta starosti po predhodnem zdravniškem pregledu. Blagajna ima dva plačilna razreda. V I. raz. plača član din 72 mesečno, v II. razr. pa din 42 mesečno. Ugodnosti I. razreda so sledeče: V slučaju bolezni povrne blagajna članu vse zdravniške obiske ter zdravila, bolezensko podporo pa lahko vleče 13 tednov po din 35 dnevno, ter še nadaljnih 13 tednov po din 17.50 dnevno. V II. razredu pa povrne bla-

gajna samo prvo zdravniško ordinacijo, ter prva zdravila, bolezenska podpora pa ostane ista kot v I. razredu. Nadalje je vsak član zavarovan za posmrtno, katera znaša po preteku petih let din 2.500. Tudi starostno podporo izplačuje blagajna svojim onemoglim članom. Ako pomislimo, da je v Ljubljani nad 1500 samostojnih obrtnikov, potem bi vsakdo upravičeno pričakoval, da je vsaj polovica obrtništva pri tej humanitarni ustanovi zavarovana. Žal pa ta domneva vsled nerazumevanja ne drži. Za vse mogoče dajatve mora danes naš obrtnik prispevati, za svoj lastni dobrobit pa navadno nima več denarja ali pa razumevanja, ker si vedno misli, da ne bo pač nikoli zbolel. Vendar so pa bolezen, starost in pa smrt tako sigurni faktorji, da jim tudi najbolj odporna korenina ne uide. Zato naj bi pa imeli vsi mlajši obrtniki to vedno pred očmi, ter naj bi se zavedali, da v sili nihče nikomur ne pomaga, ako si že popreje ni sam pomoči preskrbel. Zato pristopajte vsi k tej Vaši obrtniški ustanovi dokler je še čas. Vse informacije se dobe pri tačasnem predsedniku Gjud Aleksander, Kongresni trg 6.

OUZD v Ljubljani polaga obračun o poslovanju za l. 1937

Ravnateljstvo OUZD v Ljubljani je na svoji seji dne 26. marca 1938 obravnavalo računski zaključek za leto 1937. V računskem zaključku OUZD je zapopadeno izključno samo bolniško zavarovanje na področju OUZD v Ljubljani. Za poslovanje zavarovanja za slučaj nezgode, za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt sestavlja računski zaključek Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Okrožni urad vrši poleg zavarovanja za slučaj bolezni tudi posle za nezgodno zavarovanje in za starostno zavarovanje. Za te posle prejema po določilih statuta ustrezne dele povračil k upravnim stroškom. Višino teh povračil določi Osrednji urad na podlagi skupnega zaključka vseh krajevnih organov in svojega poslovanja. Zaradi tega v zaključku za leto 1937 povračila nezgodnega zavarovanja in zavarovanja za onemoglost, starost in smrt niso vpoštevana.

Poslovno leto 1937 je bilo v znamenju važnih socialno političnih reform, ki so ekonomično in tehnično močno vplivale na ustroj poslovanja.

Uvedba zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, uredba o minimalnih mezdah, zvišanje doklad za Borbo dela v svrhu povišanja podpor brezposelnim, vse te spremembe pomenijo za OUZD povečanje poslov. Posebno je bila obremenjena administracija z uvedbo starostnega zavarovanja. V zvezi s temi reformami so se pri-

spevki in doklade, ki jih OUZD predpisuje za vse vrste zavarovanja precej zvišali.

Za razmah zavarovanja, zlasti obsega poslov je bilo v letu 1937 merodajno: Naraščanje števila zavarovancev, dviganje zavarovane mezde in stalež bolnikov.

Povprečno število zavarovancev je znašalo v letu 1937 94.495 (nasproti 85.917 v letu 1936). Prirast znaša 8.578 zavarovancev. Zaposlenost je bila povoljna, zlasti v tekstilni industriji, gozdno-žagarski industriji in pri gradnjah nad zemljo.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala v letu 1937 Din 23.51 (Din 22.57).

Zaradi višjega števila zavarovancev in povprečne zavarovane mezde so dohodki za 5.5 milj. višji kakor l. 1936.

Kar se pa tiče zdravstvenih razmer leto 1937 ni bilo ugodnejše kakor leto 1936. Odstotek bolnikov je bil sicer nekoliko nižji 2.81% (2.92%) in je temu primerno tudi izplačana hranarina nižja v % nasproti skupnim dohodkom. Nekoliko nižji so tudi stroški za zdravnike in upravni stroški. Nasprotno so precej narasli stroški za zdravila, za oskrbne v bolnišnicah, za porodniške podpore in dajatve ter pogrebne.

Ti višji izdatki so gospodarsko ravnovesje urada v letu 1937 porušili, kar se izraža v primanjkljaju 0.050 milj. din.

OUZD je tudi v letu 1937 izplačeval višje podpore v obliki podaljšane podporne dobe nad

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavica Din 75,000.000

Udeležba države Din 30,000.000

Glavna podružnica
ZAGREB

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fondse obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana

Telefon štev. 20-30

Račun Poštne hran. štev. 14003

40.000 m² meri razstavišče Ljubljanskega velesejma. V razstavnih zgradbah pa je 8000 m² prostora. Vse to bo napolnjeno z najrazličnejšimi izdelki na letošnjem pomladanskem velesejmu, ki bo od 4. do 13. junija. Vsaka industrijska panoga bo sama zase urejena tako, da nudi tudi sicer neveščemu, tako jasen pregled izdelkov dotične stroke. Tako je vsakomur omogočeno, da hitro najde tisto kar želi nabaviti in pa da med seboj primerja izdelke konkurenčnih tvrdk. Desetindesettisoči vedo, da se na Ljubljanskem velesejmu kupi dobro in zato prihajajo vsako leto, da tu izbirajo, kupujejo in naročajo. Letos, ko bo od 10. do 12. junija v Ljubljani III. vsedrjavni trgovski kongres, pa bodo trgovski posli na ljubljanskem velesejmu še živahniji. Naj tudi vas ne manjka med obiskovalci. Izkoristite polovično vozno na železnici za potovanje v Ljubljano od 30. maja do 13. junija, za povratek pa od 4. do 18. junija. Če kupite na odhodni postaji celo vozno karto, poleg tega pa še rumeno železniško izkaznico za din 2.—, ter si na velesejmu na blagajni daste potrditi obisk, Vam stara vozna karta velja za brezplačen povratek.

Naročnike prosimo za poravnano naročnine za „Obrtnika“

poslužite se položnice št. 12986.

26 tednov. Te podpore je izplačeval iz skromnih rezerv, iz likvidacijske imovine bivših nosilcev obveznega zavarovanja na področju OUZD v Ljubljani. Iz tega naslova je bilo v letu 1937 izplačanih Din 0.685 milj.

Skupni dohodki znašajo v letu 1937 48.409 milj. (43.070); od česar odpade na bolniško-zavarovalne prispevke — predpis 47.454 (41.884); na regrese 0.345 (0.280), na obresti 0.436; na druge pa 0.172; poslovni primanjkljaj znaša 0.050.

Skupni izdatki znašajo 48.460 milj. (42.772); hranarina znaša 13.674 milj. ali 28,25% (12.583 — 29,22%); porodniške podpore in dajatve 2.896 milj. — 5,99% (2.482 — 5,76%); pogrebne 0.375 — 0,78% (0.271 — 0,63%); zdravniški stroški 5.320 — 10,99% (4.881 — 11,33%); zdravila 5.031 — 10,40% (3.930 — 9,13%); oskrbnine v bolnišnicah 6.618 — 13,68% (5.499 — 12,77%); zdravljenje v kopališčih in zdraviliščih 3.128 — 6,46% (2.856 — 6,63%); zobno lečenje in popravila zobovja 0.890 — 1,84% (0.815 — 1,89%); vzdrževanje ambulatorijev 1.266 — 2,61% (1.122 — 2,61%); upravnji stroški 7.593 — 15,69% (7.056 — 16,38%); samouprava 0.068 — 0,14% (0.067 — 0,16%); laična kontrola bolnikov 0.707 — 1,46% (0.657 — 1,53%); odpisi in vzdrževanje preničnega inventarja 0.524 — 1,08% (0.291 — 0,68%); obresti 0.307 — 0,63%; vzdrževanje vozil 0,025 — 0,05% (0,009 — 0,02%); uradovo glasilo 0,028 — 0,06%.

Od skupnih dohodkov odpade na zavarovanja in leto Din 512,29 (501.305, od izdatkov pa Din 512,83 (497.84).

Zavarovalci so prejeli na podporah v denarju 16,946 milj. — 35,02%.

Najvažnejši izdatki bolniškega zavarovanja se razdelijo na zavarovanja in leto tako-le: Hranarina Din 144,71 (146,46); stroški za zdravila Din 53,25 (45,75); zdravniški stroški Din 56,31 (56,82); oskrbni stroški v bolnišnicah Din 70,04 (64,—); zdravljenje v kopališčih in zdraviliščih Din 33,40 (33,25); zdravljenje zobovja Din 9,42 (9,49); stroški ambulatorijev Din 13,40 (13,07); upravni stroški Din 80,36 (82,13).

Od skupnih izdatkov za zdravljenje v sanatorijih odpade na stroške za zdravljenje jetičnih bolnikov 1,261 milj. 2,60%. Za zdravljenje v zdravilišču Radio Therna Laško je urad izdal 0,529 milj., v okrevališču „Jadran“ pa 0,308 milj. Stroški za zdravljenje v lastnih fizikalnih in kopaliških napravah so znašali 1,150 milj. Stroški za prevoze v zdravilišča in za povratek so znašali 0,065 milj.

Imovina urada znaša koncem leta 1937 40,598 milj.

Med imovino so izkazana obratna sredstva, gotovina in naložbe 1,760, med temi je za 0,823 pod zaporo. Vrednostni papirji so izkazani po te-

čajni vrednosti 0,167; prenični inventar po odpisu z 2,497; dolžniki za neplačane premije z 26,998; za regrese in drugo dolgujejo delodajalci 1,107; razni dolžniki, med katerimi je okrevališče „Jadran“ z 0,322 in zdravilišče Radio Therna Laško z 1,259 za izposojena obratna sredstva dolgujejo 1,737. Osebnih računov so izkazani z 0,050, denarne zaloge pri poslovalnicah pa z 0,031; dobroimetje pri Osrednjem uradu znaša 0,031, zaloge tiskovin, zdravil, injekcij in zdravilnih pripomočkov je izkazana z 0,367, depoti 1,620, dubiozne terjatve na prispevkih in dokladah 4,226. S primanjkljajem 0,050 je račun bilance izravnane.

Obveznosti urada znašajo koncem leta 1937 — 40,649. Upniki izkazujejo 4,896 zahtevkov za neporavnane račune lekarn, bolnišnic, zdravnikov i. t. d. Osrednji urad izkazuje zahtevke iz naslova predpisanih in pobranih prispevkov nezgodnega zavarovanja, zavarovanja za onemoglost, starost in smrt ter za zaostanke iz obračunov prejšnjih let, skupaj 17,497. Delavska zbornica izkazuje 0,658, Borza dela pa 3,202. Depoti so izkazani z 1,620. Sklad lastna prihrana znaša 1,406, sklad za dajanje večjih podpor 5,069, likvidirana imovina pa 1,672. Protituberkulozni fond je vpostavljen z 0,100, sklad za višje dajatve jetičnim bolnikom pa z 0,300. Dubioze so vpostavljene z 4,226, kakor med imovino.

Nepovoljni rezultat poslovanja v letu 1937 je znak, da se pri nas dobrine zakona iz leta v leto bolj črpajo. V tem je izražen višji standard našega delavca in nameščenca, ki imata z ozirom na življenjske razmere in spričo 50 letnega obstoja socialnega zavarovanja višje potrebe in zahteve.

S spremembami v statutu se bo gospodarski položaj urada znatno poslabšal. Urad bo moral vsako leto prispevati po 2,5% od rednih sredstev v sklad za odpis neizterljivih prispevkov in v sklad za pokritje primanjkljaja. S tem bodo uradu redna sredstva znižana za 5%, s čemur bo na eni strani ogrožena likvidnost, na drugi pa aktivnost.

Posebno pozornost obuja med aktivni nenormalno visoka postavka neplačanih premij. Ta je že zdavnaj prekoračila najvišjo dopustno točko. Visok zaostanek pomeni prav sedaj, ko je uvedeno zavarovanje za onemoglost, starost in smrt veliko nevarnost za pravice onemoglih in invalidnih zavarovancev. Pravice iz starostnega zavarovanja veže zakon na dejansko vplačane prispevke. Podjetja, ki ne bodo redno plačevala prispevkov, bodo svoje onemogle nameščence težko oškodovala. Da se delavcem zavarujejo pravice do starostne preskrbe in da se podjetja obvaruje pred škodo in neprijetnostim, ki bodo nastale z uveljavljenjem izgubljenih pravic tožbenim potom, je urad prisiljen, da uvaja proti nerednim plačnikom najstrožjo izterjavo.

uradnikov v inozemstvo na proučevanje vprašanja modernega sistema izdelovanja kablov in polaganje istih. Štiri so poslali v Berlin, dva v London, 2 v Stockholm. Stroške za ta potovanja in bivanje v teh krajih nosijo inozemske trdvice same.

Obrtniški tabor v Laškem je priredila Zveza obrtnih društev Dravske banovine v soboto dne 14. in nedeljo dne 15. t. m. Po napovedih in reklamih sodeč bi moral ta tabor biti veličastna stvar. Kakor je bil program izčrpen, vendar ni zapustil tabor vtisa, kakor bi ga moral, vsled premalega števila udeležencev iz obrtniških vrst, ter ni bilo videti predstavnikov obrtniškega, ki so predvsem oni iz združenj. Delegatov obrtniških društev same Zveze, pa tudi ni bilo zadostno.

Zanimiva pravda čevljarskega obrtnika v Zagrebu.

Že pred časom je nastal spor med čevljar-skim obrtnikom g. Grabušičem iz Zagreba in trgovino s športnimi potrebščinami Drucker v Zagrebu, kot zastopnikom nekih firm iz Monakovega in St. Moritza radi baje prevzetega patenta izdelave turistovskih-smučarskih čevljev. Obtožen je bil glede tega, čevljarški mojster Grabušič, da je kopiral patentne čevlje in s tem škodoval goraj navedenim. Pri prvi razpravi je bil obsojen čevljar g. Grabušič, ker je sodišče kot veččaka pozvalo nekega advokata, ki je izjavil, da so Grabušičevi čevlji enaki patentiranim.

Prizadeti čevljarški mojster se je razumljivo glede na tako obsodbo pritožil, pri čemer mu je pomagala tudi obrtniška Zbornica v Zagrebu, ker je nemogoče in nedopustno, da bi v sporu, ki se tiče obrtniškega izdelka mogel biti za veččaka kdo drugi in ne obrtnik. Glede na to, se je vršila ponovna razprava, za katero so bili povabljeni izvedenci iz stroke, ki so podali strokovno mnenje, da niso čevlji Grabušiča točno enaki onim patentiranim in pa, da je več ali manj čevlji sličnemu čevlju podobni, kajti glavne stvari so več ali manj vedno enake. Na osnovi izjav izvedencev se je sodišče uverilo o pravilnem stanju prizadetega čevljarskega mojstra na kar je tožitelj odstopil od tožbe in se obvezal plačati povzročene stroške.

Stanje zavarovanih nameščencev in delavcev v Jugoslaviji v mesecu februarju.

V mesecu februarju 1938. je bilo zavarovanih v vsej državi pri raznih krajevnih edinicah Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in nameščencev 652.444 (od tega odpade na moške 470.612 in na ženske 181.832). To število prikazuje porast napram številu članov v mesecu januarju 1938. in to za 30.670 ter porast napram številu članov v istem mesecu 1937. za 45.658 (40.585 moških in 5073 žensk) več zaposlenih delavcev ali za 7,52%, pri moških znaša ta porast 9,44%, pri ženskah 2,87%.

Po industrijskih skupinah izkazuje napram istemu mesecu lanskega leta največji porast delavstvo zaposleno pri gozdno-žagarski industriji za 11.098 delavcev več, potem ono zaposleno pri gradnji železnic, cest in vodogradenj za 4116 delavcev več. V odstotkih zaša največji porast napram lanskemu letu delavstvo zaposleno pri gradnji prevoznih sredstev za 28,31% in pri gozdno-žagarski industriji za 25,12% delavcev več.

Ostale industrijske in gospodarske skupine prikazujejo sledeči porast:

	Absolutni porast	V %
Industrija tobaka	4.042	24.38
gradnje nad zemljo	2.407	18.72
gradnje prevoznih sredstev	1.342	16.22
privatni posli	985	11.99
grafična industrija	963	11.08
industrija papirja	945	21.54

Zapadlost plačilnih nalogov

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja, da zapadejo v plačilo vsi plačilni nalogi, ki so bili te dni dostavljeni delodajalcem. Urad mora brezpogojno varovati likvidnost in poceniti svoje poslovanje. Zato v bodoče ne bo več pošiljal opominov in izvlečkov. Proti zamudnikom bo urad v zakonitem roku uvedel po zakonu dopustne izterjevalne postopke. Ugovori ne odlagajo plačila.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Obdavčenje obrtnikov, ki v manjšem obsegu prodajajo nabavljeno blago.

Glede na vztrajno zahtevo obrtniškega, da se znane odredbe čl. 42. zakona o neposrednih davkih glasom katerih obrtniška podjetja, katera prodajajo še v tako malem obsegu nabavljeno blago ne obdavčujejo v smislu prve skupine davčnih obvezancev po 10% osnovnega davka, temveč po drugi oziroma tretji skupini z 8 oziroma 6%, in da se zadeva skladno s predpisi § 137. obrtnega zakona uredi, je na zahtevo obrtniških zbornic izdano sledeče: „Ministrstvo financ je z odlokom št. 4757/III z dne 1. aprila t. l. izdalo tolačenje zadevnih zakonskih odredb v tem smislu, da se obrtniške obratovalnice, katere prodajajo izgotovljeno nabavljeno blago v manjšem obsegu na osnovi predpisa § 137. Obrtnega zakona in katero blago jim služi kot dopolnilo njihove stroške in je vzporednega značaja ne uvrščajo v prvo skupino, temveč v drugo skupino točka 2a oziroma točka 2b čl. 42. zakona o neposrednih davkih po označbah, ki veljajo za te skupine. Prav tako se pri obrtniku pavšalistu karakter obratovalnice ob priliki obdavčenja ne menja, če obrtnik prodaja izgotovljeno nabavljeno blago v okviru § 137. obrtnega zakona.“

Prepovedano je fotografiranje na ulici. Na področju Savske banovine je prepovedano v smislu odredbe banske uprave z dne 21. aprila 1938. fotografiranje po ulicah, kar podrobno navaja odredba v 5. členih.

Uredba o manjših tesarskih, zidarskih in kle-sarskih delih je izdana od Ministra trgovine in industrije pod II. Br. 13.362/U od 8. IV. 1938.

Dobave in licitacije

Dne 27. maja se vrši v pisarni inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vodovodne instalacije vojne bolnice v Mariboru; dne 28. maja za električno instalacijo vojašnice „Vojvode Mišiča“ v Mariboru.

Dne 27. maja se vrši pri štabu dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo krova na magacinu na Ljubljanskem polju.

Dne 1. junija se vrši v pisarni inženjerije Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za oddajo del na popravilu vojašnice v Mariboru.

Dne 14. junija se vrši v intendanturi IV. armijske oblasti v Zagrebu licitacija za meljavo vojno-državne pšenice za potrebe savske, dravske in osiješke divizijske oblasti.

Tiskal J. Blasnik na sl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Razno

Mednarodna obrtniška razstava v Berlinu.

Kakor smo že poročali, se bo vršila v času od 28. maja do 10. julija t. l. mednarodna obrtniška razstava v Berlinu, ki bo nazorno prikazala stanje obrti, posebno še, ker bodo mnoge obrtne panoge imele obratovanje nazorno prikazano. Tudi iz naše države bo udeležba številna in so zato obrtniške Zbornice sporazumno pripravile tudi razstavo obrtniških del jugoslovanskih obrtnikov, pri čemer omenjamo tudi slovensko sobo za katero so več ali manj doprinesli posamezni odlični obrtniki svoje specijelne izdelke po točno izdelanih načrtih.

Takoj ob otvoritvi se prično tudi svetovni kongresi mizarjev, krznarjev, klobučarjev in rokavičarjev, slaščičarjev, krojačev, fotografov, pekov, frizerjev, mehanikov, kleparjev, elektrotehnikov, mesarjev, čevljarjev, slikarjev, zlatarjev, urarjev, optičarjev itd. Vršila se bo tudi oblačilna razstava in revija „Moda sveta“. Po strokovnih kongresih bodo tudi skupni ogledi pod strokovnimi vodstvi razstave, institutov, obratov in ustanov v Nemčiji.

Naše obrtnišvo se bo po zanimanju sodeč udeležilo kongresov, kakor tudi udeležbe razstave, oziroma ogleda v velikem številu. Iz programa posameznih strokovnih obrtniških panog je razvidno, da je tozadevno pripravljeno obilo materijala in bi bilo prav, da se teh kongresov dejansko udeležijo predstavniki vseh naštetih obrti in tudi prineso domov vse pridobitve za praktično uporabo v svojih strokah.

Prva obrtniška razstava v Beogradu se je vršila ob priliki beograjskega sejma od 30. aprila do 9. maja t. l.

Prvi spomladanski beograjski sejem je bil ob številni udeležbi zastopnikov oblasti, ustanov in gospodarstva otvorjen dne 30. aprila po Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, ki je ob priliki otvoritve imel tudi primeren nagovor.

Naši uradniki proučavajo v velikih inozemskih tovarnah izdelovanje kablov. Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je poslalo 8 svojih